گفتوگۆیەک سەبارەت بە شۆڕشی کرێکاری.. ئاسۆ کەمال

زۆر سوپاس بۆ بەشداری گرنگی هاوڕێم ئیبراهیم محمد کە چەند مەسەلەیەکی پڕبایەخی وروژاندوە سەبارەت بە وتارەکم (شۆڕشی سەشیالیستی و ئەزمونی شۆڕشەکانی سەدەی ٢٠)، کە جێگای گفتوگۆی جدین کە لێرەدا باسیان دەکەم. بێگومان ئامانجی ئێمە، ئەو هاوڕێیانەی کتێبی " تێگەیشتنێک لە شۆڕشی سەشیالیستی" مان نوسی، دروستکردنی ئەم جۆرە گفتوگۆیانە بوو، هەربۆیە پێشوازی لەم جۆرە ڕەخنە و سەرنجانە دەکەین. ئەم پێکەوە بیرکردنەوە و گفتوگۆیانە کەشێکی هاوڕێیانەی خەبات بۆ وەڵامدانەوە بە ئەرکە تیۆری و سیاسیەکانمان سازدەکا.
لێرەدا لە چەند تەوەرێکدا ئەم گفتوگۆیە لەگەڵ هاوڕێ ئیبراهیم دا دەبەینە پێشەوە.

یەکەم : بۆچی شۆڕشەکانی تا ئێستا سەرکەوتونەبون؟
ئەمە سەرنجی هاوڕێ ئیبراهیمە لەسەر وەڵامەکانی من سەبارەت بەو پرسیارەی سەرەوە:
“هاوڕێ ئاسۆ ئەڵێ: ئەوەی لەم سیمینارەدا بیخەمە ڕوو وەڵامی ئەم پرسیارە یە، بۆچی شۆڕشە کرێکارییەکانی سەدەی نۆزدەیەم و بیستەم سەرکەوتوونەبوون…سوسیال دیموکراتی، بەپیرۆز کردنی دیموکراتی بۆرژوازی.. بەلشەفیزم بە کۆنترۆڵی دەسەڵاتی سیاسی و بەرهێنانەوەی سەرمایەداری بەڵام ئەمانە بەرئەنجامی شکستی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی وکرێکاری یە لەکۆتایی سەدەی نۆزدەیەم و سەرەتای سەدەی بیستەمدا نەك هۆکار.”

ئایا ئەگەر ئەم مۆدێلەی سەشیالیزمی دەوڵەتی هۆکاری شکست نیە، ئایا چ هۆکارێک هەیە کە شکستی بەم شۆڕشانە هێنابێت و ئەم مۆدێلە بوبێتە بەرئەنجامی ئەو هۆکارە؟
هاوڕێ ئیبراهیم زیاتر لەسەر کۆمۆنەی پاریس قسە دەکا و باسی ئەوە دەکا کە ” قۆناغی مێژوویی دوای شۆڕشی ١٨٤٨ تا سەرەتای جەنگی جیهانی یەکەم پڕە لەو ڕووداوە سیاسی و ئابووری کۆمەڵایەتیانەی کە تا ئێستا کاریگەریان هەیەو بێ دەرکێکی ڕۆشن لێکدانەوەی ناتوانرێ سەرجەم مێژوو دروست وێنا بکرێت.”
سەرەتا پیویستە بڵێم کە هەوڵی من بۆ ناسینی ئەم فاکتەرەیە کە بوەتە هۆی شکستی شۆڕشە کرێکاریەکان و بەتایبەت لە سەدەی بیستدا،

نەک بە باسی مێژووی ئابوری و سیاسی و هەوڵەکانی چینی کرێکار لە سەدەی ١٩ و ٢٠ دا، کە کەسانی وەک ئیریک هۆبسباوم لە چوار بەرگی گەورەیی مێژوویيدا، ئەنجامیان داوە و یاخود لەسەر مێژووی شۆڕشی ئۆکتۆبەر و گۆڕانکاریە سیاسی و ئابوریەکانی ڕوسیا کە هەر یەک لە ترۆتسکی و تۆنی کلیف و ئی ئێچ کار بە دوورودرێژی باسیان کردوە، وە من وەک سەرچاوە سودم لێوەرگرتون لەپاڵ سەرچاوە مێژوویەکانی تردا و بە پێویستم نەزانیوە کە ئەوانە لە باسەکانمدا دوپات بکەمەوە.

من ئەو فاکتەرە سیاسی و ئابوریانەی دۆخی کۆمەڵگەی سەرمایەداری سەدەی ١٩ و ٢٠ م لەبەرچاو گرتوە و لەم سیمینارەدا من هەوڵم داوە کە هەردوو فاکتەرە مادیە سەرخان و ژێرخانیەکە، گەشەی سەرمایەداری و گەشەی سیاسی چینی کرێکار، وەک پاکێجێکی هۆکارە مادی و فکریەکانی شکستی شۆڕشە کرێکاریەکان بناسێنم.” ئەمە باسی منە لە پەیوەندی نێوان فاکتەرە ئۆبجێکتیف و مەوزوعیەکان لەگەڵ فاکتەرە سوبجێکتیف و زاتیەکان لە دیاردەی شۆڕشدا. هەربۆیە من تەنیا هۆکارە ئابوریەکان و ئاستی گەشەی سەرمایەداری بە هۆکاری شکستی شۆڕشە کرێکاریەکان نازانم و ئەو دۆخە ئابوری و سیاسیەی سەرمایەداری دروستی دەکا بە تەنیا فاکتەری بڕێنەرەوە و دیتێرمینیستی و جەبرگرایی ئابوری و سیاسی نازانم، بەڵکو لەپاڵ ئەم فاکتەر و دۆخەدا دەبێ فاکتەری خودی ئاستی گەشە و توانایی سیاسی و ڕیکخراوەیی و کولتوری و کۆمەڵایەتی چینی کرێکاریش حساب بکەین و بە فاکتەرێکی مادی سەرەکی بۆ دیاریکردنی چارەنوسی شۆڕشە کرێکاریەکان دابنێین. هەربۆیە باسەکەی من لەسەر ناسین و ناساندنی ئەم فاکتەرە مادیەی شۆڕشی کرێکاریە، لەبەرئەوەی شۆڕشی کرێکاری خۆی بەرهەمی پراتیکێک و چالاکیەکی وشیارانەی ئەم چینەیە، نەک تەنیا کاردانەوەیەکی پاسیفی دۆخی ئابوری و سیاسی سەرمایەداری زاڵ.

لەو باسەمدا زۆر بە ڕۆشنی هۆکاری زاڵبونی “بەپیرۆز کردنی دیموکراتی بۆرژوازی لای سوسیال دیموکراتی و مۆدێلی دەسەڵاتی تاک حزبی لای بەلشەفیەکان” ڕۆشنکراوەتەوە، کە خۆی ئاکامی گەشەی نزمی پەیوەندیەکانی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری و جێگەی چینی کرێکار بوە لەو سیستەمەدا لە سەدەی ١٩ و سەرەتای سەدەی ٢٠دا”، بەڵام ئەم بنەما مادیەی دۆخی گشتی خۆی بە شێوەی فاکتەرێکی مادی تر ڕەنگیان داوەتەوە کە ” بریتین لە قاڵبی فکری و بەرنامەی عەمەلی ئەم خەباتە چینایەتیە و حزب و ڕێکخراوەکانی چینی کرێکار، کە لە چوارچێوەی فکر و کۆنسێپت و بەرنامەی سۆشیالیزمێکی دەوڵەتی تێپەڕ نەبوون و لە سنوری بەرتەسکی گۆڕانکاری و ڕیفۆرمی سیستمی سیاسی و

ئابوری سەرمایەداری دەرنەچوون." ئەمە پرۆسەی دیالێکتیکی کاروکاردانەوە و هۆکار و ئەنجامی ئەو فاکتەرە مادیە ئابوری و سیاسیانەن کە هەوڵم داوە ڕووداوی شکستی شۆڕشەکانی سەدەی ۱۹ و ۲۰ پێ لێک بدەمەوە.

هەربۆیە هاوکات من سنوربەندیم لەگەڵ لێکدانەویەکی تریشدا کردوە کە " دەیەوێ هۆکاری فەردی و بیرۆکراتی و حزبی و نەبونی بەرنامەی ئابوری و بابەتی سەرخانی تر بکاتە هۆکاری سەرەکی شکستی ئەم شۆڕشانە. ئەم تێگەیشتنەش ئەبستراکت و دابڕاوە لە سۆشیالیزمی عەمەلی. کێشەکەی ئەوەیە کە سۆشیالیزم و خەبات و شۆڕشی سۆشیالیستی وەک پرۆسەیەکی گشتگیر و تۆتالیتی خەباتی چینایەتی کرێکاران نابینێتەوە دژی سەرمایەداری، بەڵکو وەک بەرنامە و ئایدیا و ئایدیۆلۆژیەکی دابڕاو لە پراتیکی چینێکی زیندوو و خەباتێکی چینایەتی زیندوو دەبینێتەوە و سەرچاوەی هەموو کێشەکان بەم فاکتەرە زاتی و سەرخانیانەوە دەبەستێتەوە."

نمونەیەکم لەم جۆرە تێگەیشتنە مادی و میتۆدە دیالێکتیکیە باسکردوە کە " ئەم لێکدانەوەیە بە سۆشیالیزمی سەرەتا و ناوەڕاستی سەدەی ۱۹ ش دروستە. لە کاتێکدا سەرمایەداری و چینی کرێکار لە سەرەتای دروستبوون و گەشەی سەرەتایی خۆیاندا بوون و سۆشیالیزمی خەیاڵی و سەندیکایی و گروپی کۆمۆنیستی و کۆمەڵەی هەرەوەزیە بەکاربەر و بەرهەمهێنەرەکان قاڵبی فکری و ڕێکخراوەیی زاڵ بوو، وە چارەنوسی شۆڕشە کرێکاریەکانی ئەو سەردەمە شکست و هەستانەوە و شکستی دوبارە بوو." ئەگەر سەیربکەین دەبینین لە سەدەی ۱۹ دا چینی کرێکار دەستی کردوە بە خەبات دژی بورژوازی و حکومەتە پاشایەتی و دەستوری و پەرلەمانیەکانی و بەشداری چالاکانەی لە شۆڕشەکانی ۱۸۴۸ بۆ ۱۸۵۰ لە ئەوروپادا دەکرد. پاش دەورەیەک لەم خەباتە چینایەتیە ڤیژن و ئاسۆی شۆڕشە کرێکاریەکان ڕۆشنتر لەلایەن ڕۆشنبیرانی ئەم چینە و ڕێکخراوەکانی لەوانەش ئەنتەرناسیونالی یەکەمەوە داڕێژران، ئەویش بەرپاکردنی شۆڕشی کۆمەڵایەتی بە کۆتایی هێنان بە سیستمی چینایەتی سەرمایەداری و دامەزراندنی کۆمەڵگەی کۆمۆنیستی بو.

لێرەدا دەبینین نە دۆخی فەرەنسا و نە دۆخی جیهانی ۱۸۷۰ ئامادە نیە بۆ دامەزراندنی کۆمەڵگەیەکی جیهانی، بەهۆی ئاستی سەرەتایی گەشەی سەرمایەداری و ئاستی نزمی ڕێکخراوبونی چینی کرێکاری فەرەنسە و ئامادەیی سیاسی ئەم چینە و بزوتنەوە و ڕەوتە سیاسی و فکریەکانی، بەڵام شۆڕشی سۆشیالیستی کۆمۆنە ڕودەدات و دەرس و تەجروبەی مەزنیش لە بواری ڕوخانی دەوڵەت و دامودەزگای سەربازی و بیرۆکراتی و لە نیشاندنای نمونەی نوێی ئیداری و یاسا و کەلتوری سیاسی و کۆمەڵایەتی دەهێنێتە ئارا.

لێکدانەوەی ئەوەی ئەم شۆڕشانە بۆچی ڕودەدەن لە کاتێکدا باری ئابوری کۆمەڵگە بە دامەزراندنی پەیوەندی بەرهەمهێنان و ڕێکخستنی سۆشیالیستی کۆمەڵگەیەک ئامادە نییە تەنیا لە ئامۆژگاری ئەوەی نەدەبوایە کۆمۆنە بکرایە یان کۆمۆنە شۆڕشی سۆشیالیستی نەبوە نادۆزینەوە. ئەمە پەیوەندی دیالێکتیکانەی ئابوری و سیاسەت و دەوری تایبەت و سەربەخۆیی سیاسەت و پراتیکی سیاسی چینی کرێکارە لە خەباتی چینایەتی دژی دەسەڵات و دەوڵەت و سیستمی سەرمایەداریدا، کە ئەم چینە دەخاتە بەردەم پیویستی شۆڕش کردن، تەنانەت ئەگەر بشزانێ کە سەرکەوتنیشی ڕێگری گەورەی لە بەردەمدایە و کەسانی وەک مارکسیش ئاگاداری مەترسی دەستبردن بۆ شۆڕشیش بە کرێکارانی فەڕەنسا بدەن، ئەم شۆڕشانە هەر ڕوو دەدەن. ئەم ڕوداوە تەنیا بە لێکدانەوەی دۆخی ئابوری ناتوانرێ ڕۆشن بکرێتەوە، بەڵکو سەرەڕای بنەڕەتی بوونی فاکتەری ئابوری و ئاستی گەشەی سەرمایەداری، بەهەمان ڕادە واقعیەت و فاکتەری مادی خەباتی چیانیەتی کرێکارانیش لە مەیدانی سیاسیدا دەوری سەرەکی هەیە لە ئاراستەکردنی ئەو ڕوداو و شۆڕشانەدا. ئێمە ناتوانین هەموو مێژووی سیاسی ڕاستەوخۆ تەنیا بە فاکتەری ئابوری و ئاستی گەشەی سەرمایەوە لێک بدەینەوە و هەرچەند ئەم فاکتەرە بنەڕەتییە بەڵام ئەوە چالاکی گشتی ئابوری و سیاسی و کۆمەڵایەتییە کە سەرجەم دۆخی گشتی کۆمەڵگە دروست دەکا و چالاکییە سیاسییەکان کاریگەرییەکی سەرەکیان هەیە وەک چالاکە ئابورییەکان لە ئاڕاستەکردنی ڕوداو و خەباتی چینایەتی و شۆڕشدا.

کۆمۆنەی پاریس وەک ئەزمونێکی ئەم شۆڕشە کرێکارییە گەشەی بەم تیۆرییەی شۆڕشی کۆمەڵایەتی کرێکاران دا، کاتێک کۆمۆنە دامودەزگاکانی دەسەڵاتداریتی بورژوازی، بە دەوڵەت و سوپا و بیرۆکراتیزمەکەی تێکشکاند و شێوازێکی شورایی و کۆمۆنەیی دەسەڵاتی کرێکاری لە جێگای دانا. ئەمە یەکەمین تاقیکردنەوەی ئەو ئایدیای شۆڕشە کۆمەڵایەتییە بوو، کە چۆن کرێکاران بە کردەوە کۆنسێپتی شۆڕش پیادە دەکەن. بەڵام تەجروبەی کۆمۆنە پێشمان دەڵێ لە سایەی ئەو دۆخە مادییە نالەبار و نائامادەیانەدا کە فاکتەر و ڕاستییە ئابوری و سیاسییە مێژووییەکان چ دەورێکی چارەنوساز هەبوە لەوەی کە هەوڵێکی شۆڕشگێڕانەی بەم شێوە مەزنەی کرێکارانی پاریس بە گۆڕینی سیستمی سەرمایەداری شکستی هێنا. لێرەدا کۆمۆنەی پاریسم لەگەڵ مێژووی شۆڕشە کرێکارییەکانی تری سەدەی نۆزدەدا پێکەوە داناوە کە وەک ئاستێکی سەرەتایی لەگەشەی خەباتی چینایەتی بەرتەسک بوەتەوە لە هێنانەئارای نمونەی گرنگی شێوازی شۆڕشی کرێکاری بەسەر دامودەزگای بورژوازیدا، بەڵام نەیتوانیوە و فرسەتی نەبوە مۆدێلی

ئابوری و سیاسی کامە و تەوای کۆمەڵگەیەکی جیاوازی کۆمۆنیستیمان بداتێ. هەربۆیە من نەهاتوم زیاتر لەسەر هۆکاری شکستی کۆمۆنە بکۆڵمەوە، بەو شێوەیەی لە لێکۆڵینەوەی شۆڕشی ئۆکتۆبەری سۆشیالیستی ڕوسیادا کردومە. ئەمەش لەبەرئەوەی ئەم مۆدیلە سیاسی و ئابوریەی سۆشیالیزمی دەوڵەتی جێگیرتر و گەشەکردوتر بووە بەهۆی گەشەی سیاسی و ڕێکخراوەیی بزوتنەوەی سۆشیال دیموکراتی و بەلشەفی لەسەدەی بیستدا.

هەربۆیە دواتر وردتر هاتومەتە سەر سۆشیالیزمی سەدەی بیست کە چ مۆدێلێک تیایدا زاڵ بوە و پەیوەندی بە شکستی شۆڕشەکانی سەدەی بیستەوە چی بوە؟

لەوێدا باسی ئەوەم کردوە کە " ئەم دوو ڕەوتە زاڵەی سەدەی بیست، سۆشیال دیموکراتی و بەلشەفی، ناوەرۆک و بەرنامەی شۆڕشی کۆمەڵایەتی کرێکاریان گۆڕی بە کۆنسێپتی شۆڕشی گرتنە دەستی دەسەڵات، چ لە ڕیگەی پەرلەمانی سۆشیال دیموکراسیەوە بێت، وە یان لەڕێگەی شۆڕشی سیاسی بەسەر پەرلەمانتاریزمدا و دروستکردنی دەوڵەتی دیکتاتۆری حزبی لە ژێر ناوی شوراییدابێت. دەسەڵاتی دەوڵەت و چەند ریفۆرمێکی ئابوری و ئازادیە سیاسیەکان بونە مۆدێلی سیستمێکی جێگرەوەی کۆمەڵگەی کۆمۆنیستی. شۆڕشی کرێکاری چیتر وەک هەمان خەباتی ڕاستەوخۆی چینایەتی کرێکاران سەیر نەکرا و حسابی لەسەر نەکرا، بەڵکو بوە پاشکۆی شۆڕشێکی سیاسی، کە حزبێکی کۆمۆنیستی و سۆشیالیستی، لەهەر دەورەیەکدا کە ڕوداو و کودەتا و ئەزمەی سیاسی دروست دەبێ، دەیکاتە دروشم و بەرنامەی فەوری و دەست بەجێی عەمەلی و مۆدێلی جێگرەوەی سەرمایەداری. ئەمە کۆنسێپت و ڤێرژنی سۆشیالیزمی دەوڵەتی بوو لە شۆڕشی کرێکاری و کۆمەڵگەی کۆمۆنیستی، کە لە ئەستاشدا لە نێو بزوتنەوەی کۆمۆنیستیدا درێژەی هەیە، کە مۆدێلێک وجۆرێک لە کۆمەڵگەی سیاسی و ئابوری و شۆڕش و بەرنامەی خستۆتەڕوو."

هەروەها جەختی زیاتر لەم فاکتەرە زاتیەی شۆڕش دەکەمەوە کاتێک دەنوسم "ئەوە تەنیا دۆخی مادی نیە کە دیاری دەکا کە ئایا شۆڕش سەرکەوتو دەبێت یان نا؟ بەڵکو دۆخی ئەو هێزەی کە خۆشی شۆڕش دەکا دەبێت لە ئاستێکدا بێت کە بتوانێ ئەو ئاڵوگۆڕە دروست بکا، چونکە ئەو شۆڕشە وەکو یاسایەکی سروشتی نیە کە هەر دەبێ ڕوبدا، وەک مانگ گیران نیە کە هەر دەبێ ڕوبدا. ئەوە پراتیکی چینی کرێکار و ڕۆشن بونی پرۆسەی شۆڕش کردن لەلای کرێکارانەوەیە کە نیشانی دەدا چۆن دەتوانێ ئەو سیستمە بگۆڕێ یان ئایا دەتوانێ ئەم کارە بکا یان شکست دەهێنێ؟

هەربۆیە "ئەگەر بێین دەرس لەو شتانە وەرگرین لە شۆڕشی ئۆکتۆبەری

ڕوسیا هەبوو، سەرەڕای ئەو زەمینانەی شۆڕشی کۆمەڵایەتی پرۆلیتاریا کە لە ڕوسیادا هەبوو، وە وێڕای ئەو هاتنەمەیدانەی چینی کرێکار لە خوارەوە، بەڵام هێشتا ئەو بزوتنەوەیەی لە ناو چینی کرێکاردا زاڵ بوو کێشەی جدی هەبوو، واتە بەلشەفیزم خۆی کێشەی هەبوو. ئەگەر ئەناتەمی و شیکردنەوەی بۆ ئەم ڕەوتە و ئەم ڤێرژنە بە سۆشیالیزم بکەین، کە سایەی کردەتە سەر هەنگاوەکان و دەستکەوتەکانی شۆڕشی کرێکاری ڕوسیا، ئەوە دەدۆزینەوە کە بۆچی ئەم ڤێرژنە نەیتوانیوە سۆشیالیزم دابمەزرێنێ؟”
بۆچی ئەم تێگەیشتنە لە دەوری چینی کرێکار و بزوتنەوە سیاسییەکانی و پراتیکی ئەم چینە لە خەباتی چینایەتیدا بەڕای من سەرەکییە لە ناسینی شکستی شۆڕشەکانی تا ئێستادا؟
شۆڕش و خەباتی چینایەتی کرێکاران بەشیکی دانەبڕاوی پەیوەندیەکی کۆمەڵایەتی کرێکارە بە سیستەمی سەرمایەداریەوە. ئەم پراتیکە ڕەنگدانەوەی پاسیفی جێگای چینی کرێکار نیە، کە دۆخی ئابوری و سیاسی بەسەریدا سەپاندویەتی. بەڵکو پراتیکەکی ئاگایانەی ئەم چینەیە بۆ گۆڕینی ئەو دۆخە نالەبارە. بەڵام ئەم هوشیاریە چینایەتیە سەبارەت بە دۆخەکە خۆشی پەیوەستە بە ئاستی گەشەی توانای بەرهەمهێنانی چینەکە و تواناییەکانی چینی دەسەڵاتداری بورژوازی و کەلتور و تەجروبە و کۆی دۆخی ئابوری و سیاسی و کۆمەڵایەتیەوە. هەربۆیە پەیوەندیەکی دیالەکتیکانە و گشتگیر هەیە لە نێوان فاکتەرە سەرخان و ژێرخانەکاندا بۆ دروستبونی دۆخێکی شۆڕشگێڕانە، کە بەبێ توخم و پراتیکی شۆڕشگێڕانەی چینەکە لە خۆوە ڕونادات، وە چارەنوسی شۆڕشی کرێکاری بەو ئاستە لە توانایی فکری و سیاسی و یەکخراوەیی چینەکەوە، نەک تەنیا حزبەکەوە، بەستراوە.
ڕەخنە لە سۆشیالیزمی دەوڵەتی وەک چوارچیوەیەکی فکری و سیاسی بریتیە لە ڕەخنە لەو جۆرە سۆشیالیزمەی کە چینی کرێکار وەک بکەری شۆڕش و بڕینەرەوەی چارەنوسی شۆڕشێکی کۆمەڵایەتی نابینێ، وە حزب و گروپ و فکر و بەرنامەیەک دەخاتە جێگای ئەم فاکتەرە و بکەرە مادیەی شۆڕش. لە ڕاستیشدا ئەم جۆرە سۆشیالیزمە چینی کرێکاری دابڕی لە هەر دەور و پراتیکێکی شۆڕشگێڕانە بۆ گۆڕینی سەرجەم سیستەمی سەرمایەداری بۆ سیستەمێکی سۆشیالیستی. ئەمە ئەو ڕەخنەیەیە کە لە میتۆد و بەرنامە و کارکرد و دەسەلاتی سۆشیال دیموکراتی و بەلشەفیزمی دەگرین.
ئەگەر ئەم فاکتەرە مادیەی پراتیکی چینایەتی کرێکاران لە مێژووی سەرمایەداری و شۆڕشەکانی سەدەی ١٩ و ٢٠ دا بسڕینەوە و لەبەرچاو نەگرین ئەو کات لێکدانەوەمان بۆ مێژووی دوو سەدەی ڕابردووی سەرمایەداری تەنیا بریتی دەبێ لە فاکتەری گەشەی

پیشەسازی و سەرمایە و قەیرانەکان و دادەبەزینە ئاستی ئابوری سیاسی بورژوازی. بەم پێیە شۆڕشەکانی چینی کرێکار و خەباتی چینایەتیش وەک پاشکۆی شەڕ و قەیرانەکان و گەشە یان شکستی سەرمایە و بازاڕی سەرمایە و گۆڕانکاریە سیاسیەکانی دەوڵەت و سیستمی سیاسی بورژوازی دەبینین. بەلام تێگەیشتنێکی مادیانەی کۆمۆنیستی دەتوانێت ئەو ڕاستیەمان بۆ ڕۆشن بکاتەوە کە بۆچی چینی کرێکار، سەرەڕای ئامادەنەبونی هەموو فاکتەرە ئابوریەکانی بنیات نانی کۆمەڵگەیەکی سۆشیالیستی، وەک بازاڕی جیهانی و گەشەی هێزەکانی بەرهەمهێنان و گواستنەوە و مانەوەی بەربەستە کەلتوری و سیاسیەکان، بەڵام لە فرسەتی جیاجیادا دەستی بە شۆڕش و چەک بردوە دژی دەسەڵاتی سەرمایە، وە بەردەوامە لە خەباتی سیاسی و ئابوری و کۆمەڵایەتی جۆراوجۆر بە گۆرینی دۆخی نالەبار و چەوسێنەرانە. ئەمە هۆکارەکەی ئەوەیە کە شۆڕش و خەباتی چینایەتی کرێکاران دژ بە سیستەمێکی زیندووی مەوجودە و بەشێکە لە شەڕێکی زیندوی بەردەوام دژ بەو چینە بورژوازیەی دەسەڵاتدارە، جا بورژوازی و سەرمایەداری لە هەر ئاستێکی گەشەدا بن. لەم شەڕە چینایەتیەدا توانای مادی و فکری ئەم دوو چینە دژ بەیەکە دیاری دەکا کە ئایندەی ئەم شەڕانە بە کوێ دەگات؟ کاتێک بورژوازی لاواز و پەرژوبڵاو و لە قەیرانی ئابوری وسیاسی و دەوڵەتیدا بێت، ئەوا زەمینەی شکستی بورژوازی و دەسەڵاتەکەی فەراهەمتر دەبێ، ئەگەر چینی کرێکار و حزبەکانی ئامادەتر و باڵادەستر بن لە باری کۆمەڵایەتی و سیاسیەوە. بەهەمان شێوە شکستی شۆڕشە کرێکاریەکانیش تەنیا بەوە لێک نادرێتەوە کە لە سەدەی ١٩ و ٢٠ دا سەرمایەداری گەشەکردو نەبوە لە فەرەنسا و ڕوسیادا، بەڵکو سەرەڕای ئەم ڕاستیە ئابوری و سیاسیە مێژوویانە کە چارەنوسازیش بوون، فاکتەری مادی خودی شۆڕش کە چینی کرێکاریشە لە ئاستێکی نزمی فکری و سیاسیدا بوە بە ئەوەی بتوانێ گۆڕانکاری ڕیشەیی و بەینەرەوە لە سیستمی سیاسی و ئابوری سەرمایەداریدا بکا و سیستمی سۆشیالیستی دامەزرێنە.

هەربۆیە بە وەڵامی هۆکارەکانی شکستی شۆڕشە کرێکاریەکانی تا ئەستادا پەیوستە بە شوێن هۆکارە زاتیەکانی چینی کرێکار خۆیدا بگەڕێین، کە لە سایەی ئەو دۆخە مادیە نالەبار و نائامادەیانەدا بونەتە مایەی شکستی ئەو هەوڵە شۆڕشگێڕانەی تا ئەستا بە گۆڕینی سیستمی سەرمایەداری. بە ڕای من بە ناسینی هۆیەکانی قەتیس مانی ئەو هەوڵ و شۆڕشانەی چینی کرێکار لە چوارچیوەی مۆدێلی سیاسی و ئابوری سۆشیالیزمی دەوڵەتیدا وەڵامی سەرەکی شکستی ئەو شۆڕشانە دەدۆزینەوە.

مـــــاویەتی.. دووەم: دەوری دوالـیزمـــــی شۆڕش و □ یفۆرم چیە لە
سۆشیالـیزمی دەوڵ□ تـیدا؟